

SZÉKELY MAGYAR PANASZHANGOK

HÁMORY HAMBORSZKY N. PÁL

1940

NEW BRUNSWICK, N. J.

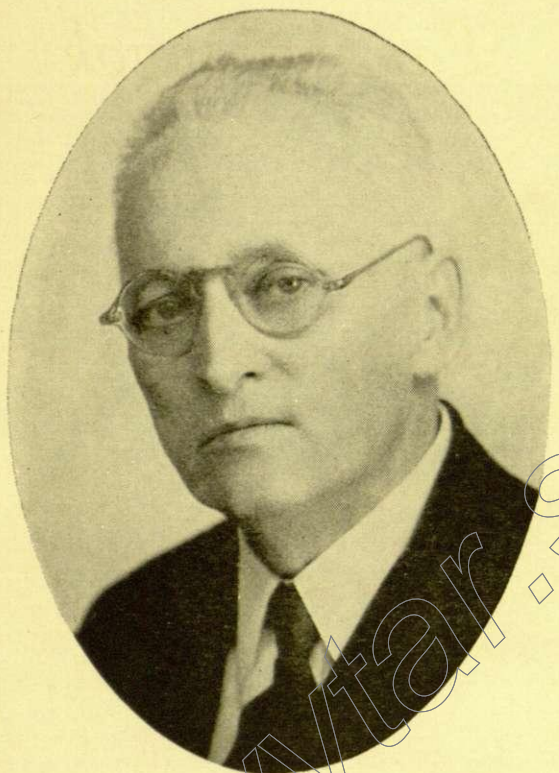
T. P.

Ajánlom
A Felebaráti-szeretet
Zászlóvivőinek

Adám Lajos	Kovács Imre
Bálint Sándor	Lacsik József
Barta Gyula	Lefkowitz József
Barta János	Lengyel Miklós
Bence Gyula	Loncsák Lajos
Béres István	Maklár Lajos
Bessenyei Albert	Monus József
Bessenyei Béla	Pákai Ferenc
Biró László	Pákoszdi Gábor
Biró Péter	Pauk János
Bódi József	Rácz Dezső
Bucskó György	Román János
Bugy Demeter	Schwartz Jakab
Deák Károly	Somogyi József
Farkas Sámuel	Somogyi Józsefné
Fazekas Károly	Stamberger Géza
Fülöp István	Szabó Lajos
Goldstein Bernát	Szabó Menyhért
Gowen Edward	Szarvas Lajos
Gyümölcs József (fiai)	Szentpéteri Lajos
Halász Sándor	Szlovenszky Károly
Horváth József	Stefáncsik Ferenc
Huszár Mihály	Tarcaly György
Iván János	Takács Gyula
Jáger Ferenc	Tóth Lajos
Juhász Lajos	Tugya Ferenc
Kára Károly	Varga Dániel
Katkó Lajos	Varga Tamás
Király Antal	Wallner Mihály

Lengyel Miklós felvétele

Hámory
Hamborszky Nándor Pál

SZÉKELY MAGYAR
Panaszhangok

HÁMORY HAMBORSZKY N. PÁL

↔ 1940 ↔

New Brunswick, N. J.

**HALHATATLAN REGE
SZÁRNYAN**

Történelmi idők előtt
Kis nyoma van a magyarnak,
Nem csoda ha faj kutatók
Bizonyásra nem akadnak.

*

Halhatatlan rege szárnyán
Repül a hír a magyarról:
Ismeretlen történelem
Hős népe bátorságáról.

A hol az emberiségnek
Keleten ringott bölcsője,
Onnan szárnyalt el a rege
A magyarra fényt derítve.

Bátorságra, elszántságra
Ragyog e fény dicsőséggel,
A mint tört rést népek között
Győzhetetlen vitézséggel.

Rokon nélkül, barát nélkül,
Hintté vérrel rögs utját,
S döngette kárpátok hátán
Marryarország nagy kapuját.

Hazát keres, hont alapít
Hegy-koszorus völgy katlanban,
S a néptelen vidékeken
Csengő magyar szó felharsan.

Munkás-kéztől tisztult a gyom,
Élet támadt a föld hátán,
Gulya-ménes kolompja szólt
A szép délibábos rónán.

Havasokban dölt tölgy s fenyő
Épületek anyagául,
Hegyoldalon gyümölcs termett,
S drága nektár orvosságul.

Honfoglaló ősök dolgát
Gazdag siker koronázta,
S ha ellenség tört ellene
Bátorsággal készen várta.

Bátorságát maga edzte,
Nem tanulta senki mástól,
Félt is az ellenség hada
Vitéz Hunyadi Jánostól.

*

Törökverő Hunyadiról
Sokat hallott a magyar nép,
De tán új fényt vet multjára
Egy regéből eredő kép.

Azt beszélék Zselyk faluban
A csiki székelyek ága,
Hogy—mint hajcsár legény—inhen
Indult Hunyadi Belgrádba.

Szegény özvegy volt az anyja
A félfalu Hunyadi közt,
S engedte, hogy erős fia
Forgassa a védő eszközt.

Óriási erejéről
Híres volt a falujában,
S kész örömmel fogadták fel
A hajcsárok táborában.

Erdős uton, havasok közt
Volt is szükség az erőre,
Mert az éhes farkas falkák
Leskelődtek élelemre.

6

Akadtt a baltáknak dolga
Az ordasok koponyáján;
Mig Hunyadi puszta kézzel
Kapta el az ordast torkán.

Hire is ment a legénynek
A hajcsárok ajakáról,
S így Belgrádnál Zsigmond király
Is értesült a csodáról.

Meg is hívta Ján' Hunyadit
Farkast fogó vadászatra,
S be is sorozta ott nyomban
Élő farkassal markába'.

Joga lehetett bizonnal,
Mert így szólt a hajcsárokhöz:
Ha Hunyadi János magyar,
Jogom van a sorozáshoz.

A rumunyak azt hirdetik,
Hogy Hunyadi nem volt magyar,
De ily hősi magyar nevet
Rumuny bocskor el nem takar.

New Brunswick, N. J.
1940 május 25.

—Jegyzet: A Hunyadi János származá-
sára vonatkozó rege a Zselyk (Beszterce-
Naszód megye) falusi magyaroktól ered,
kik között minden második embernek
Hunyadi a neve. Anyai ágon ebből a
Hunyadi nevű székely magyarokból szár-
mazik édes anyánk: Hunyadi Gál Erzsé-
bet. Apai ágon pedig a dedrád-széplaki
Gál családból.

7

ERDÉLYORSZÁGI KÉPEK

Rég járom az élet utját,
Deres hajam, minden szála.
Erdélyország! Kebeledről
Messze sodort éltem sorsa.

Öcskös voltam mikor indult
Besztercéről a vonatom,
De bucsumnak nyoma maradt
Könyvtől ázó agg arcmon.

Negyven évi kóborlásban
Láttam elég bérceket, völgyet,
De aranyos vidékednél,
Szép Erdélyem sehol szebbet.

Lehet . . . szebb a Magyar Alföld,
A Dunántul, a Hegyalja,
De az én lelkem szemének
Legszebb Erdély bérce tája.

Isteni! A havas orma,
Óriási fenyves háta,
Koronás tölgy rengetege,
Gyep-lapálya, víz forrása.

Havas töven: málna, szeder,
Szelid öz-nyáj, fűtyös madár,
Víz zuhatag, kis cihérés,
S lába alatt a vig határ.

Hegyoldalán: szőlős kertje,
A gyümölcsfa minden faja,
Rét szénája, virágdisze,
Kövér földjén gabonája.

Nagy szarvu hattyu marhája,
Juh, mokány s nemes lova;
Bivaly-, disznó-, tyuk-, pulykája,
Liba-, rece-, és pávája.

Szép vagy Erdély: fényes gazdag.
Kire szórod kincseidet?
Magyar vértől nő virágod.
Eső vize nem jó néked?

*
Erdély földjén idegen jár,
Siró hang kél ki a földből,
Sir a magyar ősök pora
Gyilkos lábak verésétől.

Fél a tolvaj árnyékától,
Pártfogóját úzi-hajtja . . .
Lelke szennye sötét foltját
Nagy büntársa is utálja.

Igazságos a jó Isten.
Megpróbálja a hitünket;
Szenvedésünk siralmára
Meggkönnyíti a terhünket.

Virrad hajnal reménységgel.
Oszlik a sötét sűrűje,
S fényes napot derít Isten
A meggyötört szép Erdélyre.

*

Ósi szokás volt az nálunk,
Mióta eszemet tudom,
Hogy családunk buzaföldjét
Családfőnk ekéje szántson.

Évről évre, három holdba,
Ő szórta a kenyérmagot,
S nem engedte, hogy bérmunkás
Gyakorolja ezt a jogot.

Őseimnek szokásában
Érvényesült vallás rendje;
Buzatartó bőségében
Ékeskedett tekintélye.

Hámory Hamborszky Gyula és neje
szül. Hunyadi Gál Erzsébet

A mi magvetőnk apánk volt,
A kis-budaki pap-rektor,
S rügyvető március végén
Élesen pattant az ostor.

Ünnep volt a készülődés
Tavaszi verőn, a szántáshoz;
Furt-faragott minden cseléd,
Ki értett a faragáshoz.

Az ekében nem volt hiány,
Választásban forgolódtott,
De csak a régi kótyagos
Kapott elég szavazatot.

Ő volt az ősök kedvence,
A buza föld ó-szerszáma;
Vastag poros nyugalmából
Minya bá' ki is rántotta.

Sirt az öreg, rozsdás éllel,
A reszelő fogaitól,
Mint rozsdája, lassan fogyott
Irgalmatlan kaparástól.

Korán reggel kelt a menet,
Ment csendesén a határra;
Tehenek vonták az ekét,
S egy ló volt előre fogva.

Meglátszott a kór mindenén;
Lovon, ekén és tehenen,
De megszokott ígás sorban,
Egyenest vágott mentében.

Fennt a légben pacsirta szólt,
Harsogott szép hangja messze;
A mezőn pezsdülő gyeppen,
Zöldelt kikelet ereje.

Szorult a szív, szűkült a gond
A fönséges pillanatban,
Mikor az ócska ekevas
Földet turt a barázdában.

Városi nagy iskolába,
Jó korán adtak fel engem,
De szántáskor csak rám esett
Az ostoros mesterségem.

Én vezettem kötőféken
Sziürkét, Sárít, avagy Pistát,
S ostorommal biztatgattam
Villás szarvu Csendest, Riskát.

Vont a hármas igyekezve,
De mást ugyan mit tehetett?
Ha ostorom csipős vége
Oda suhintott vagy hetet.

Iskolába én is kaptam,
Bartók s Jancsótól már pofont,
Gőz-erővel nem sajnáltam
Végig vágni a barmokon.

Ugy gondoltam, ha kikaptam,
Használhatom az ostorom;
Mondottam is tanár módra:
Nesze neked buta barom.

Feszült is a járom, istráng
Az ütleges biztatástól,
És gyakran kellett megállni
Az izzasztó fáradságtól.

Nyájas hanggal veregetni
Hármas fogat feltört nyakát,
S hizelegve simogatni
A korbácsolásnak nyomát.

Kenyerünk bő áldásáért
Ostoroztam állat hátát,
Hogy ekeves hasogassa
Az aratás barázdáját.

*

Később, kutyakedvet kaptam
A tanári hivatalhoz,
De vesszőt nem hajlítottam
Az értelmes tanításhoz.

Türelemmel, szeretettel
Többre vittem tudást, vallást;
Tanár göggel nem követtem
Az embertelen pofozást.

*

Régen pattogatattam ostort
Erdélyi Kárpátok alján,
De ma ostorosabb volnék
Rabló banditáknak hatán.

Krisztus korbáccsal kergette
Isten háza árulóit,
Én lángostorral hasitnám
Ósi földünknek rablóit.

De mért bántsam a szolgálakat?
Nem egészen lelkük büne,
Hogy rablással nekik jutott
Erdélyországnak szép földje.

Nem is bántom, csak kívánom,
Hogy szülőföldem rablója,
Élje át azt a szenvedést,
Mely az én lelkem kinozza.

Hogy a rabló milyen nemzet
És mennyi a bibliája,
Az én lelkem örök átkát
Soha meg nem változtatja.

Haragudjon mindenkire,
Égjen dühének lángjában,
És legyen földönfutóvá
Országá feldulásában.

Magyar Igazság Istene
Alázza meg, sujtsa porba,
És szép Erdélyországunkért
Gyűlölet lángjába fojtsa.

*

Szántást magvetés követett,
Mi egész ünnep számba ment,
Mert féltett vetőmag kincse
Aranyat ér, gyöngyöt jelent.

Egyszerü volt a müvelet,
De biz', fenségesnek tünt fel,
Amint ó-biblikus módon
Repült a vetőmag széjjel.

Apa szép fehér abroszban
Ölelgette meg a magot,
S lassu lépttel, félmarékkal
Vetette be jól a tagot.

Csilingelő pacsirta dal
Csengett a mennyek kárpitján,
S harmat füstje szállt magasba,
Naptüztől a föld oltárán.

Havas csucsán hó csillogott
A fényes nap sugarában,
Bárány felhő foszladozott
Tavaszi lég mosolyában.

Aranyos mag hangja csattant,
Ha utólért a csizmámon,
Amint rud ként mértem a szélt,
Büszke léptekkel a fronton.

Ha a föld hosszát elértük,
Az aratás reményével,
Hajtott fejünk felemeltük
Imádságos tisztelettel.

Biztatóan néztünk fel a
Magas, verőfényes egre,
S "Isten segíts" hangolással
Indultunk a rulsó végre.

Járt a vetéshez segítség,
Telt a hat fiu sorából,
S torkos madarkák, éhesen
Lesték munkánkat távolról.

Riasztónak jól bevágott
Az apró gyermekek hada,
S nem is mert ott magot lopni
A lég énekes tolvaja.

Vetés alatt, igasoknak
Ünnepi pihenés jutott,
S gondtalanul falta fel a
Rázott sarjut a zsacsó zabot.

Míntha tudta volna mikor
Kerül a borona elé,
Élelmét a kettős jószág,
Gyors ütemben frissen nyelé.

Melegebben sütött a nap
A borona munkájához,
S száraz göröngy porlásában
Könnyen simult a föld abrosz.

*

Tavaszi lég balzsamában
Kiránduló is megfordul,
S a természet éledéstől
Öröm könnye is kicsordul.

Magvetőhöz is jött vendég,
Iskolázott vándor madár,
Kinek szárnyát jól levágta,
Sors viharban száguldó ár.

Vándor zsákját folt takarta,
Melynek titkos tartalmából,
Kihuzott egy kopott könyvet,
Erdélyország Nagykoráról.

Szél fiának nem volt szava,
Hogy honnan jött s merre megyen,
Inkább arra igyekezett,
Hogy beszéde hitelt nyerjen.

Tudós férfi bölcs beszéde,
Szárnyalt ajkán hősi korról,
Ellenséggel bátran küzdő
Halhatatlan magyarokról.

Lelke táncolt örömeiben,
Mikor beszélt Bocskayról,
Báthory, Bethlen, Rákóczy,
S török-verő Hunyadiról.

Járt a szeme villongással
A kikelet lány ölében,
S hit-szárnyain magasra szállt
Boldogító reménységen.

Lelke súlyát nem takarta,
Nem is eresztette szélnek,
Hogy ne ártson vallásának,
Sem imádott Erdélyének.

Igy vallotta: Hiszek Istent!
Hiszem a vallás igazát!
Nyomatékkal hozzá tette:
Jézus Krisztus s a Bibliát.

Hiszem, hogy a vetett magra,
Hullatja Isten áldását,
S meleg nyárra megérleli
Aranyos színben kalászat.

Hiszem, hogy a kies tavaszt
Szent parancsával rendelte,
S bölcs tanáccsal boldogságunk
Hit zsinórával kimérte.

Hiszem, hogy jelen van mindég
Hol a szívek benne biznak,
S szeretettel segít baján
Az erdélyi magyaroknak.

Zugott szava, mint a víz ár
Hűség, jóság, reménységről,
Ősi földét hősen védő
Magyar hazaszeretetről.

Végszavára, a borona
A szekérhez közeledett,
S kezetfogva elbucsztak
Az ismeretlen emberek.

*
Gyenge, hajszál kiskoromnak
E szép képe arra sarkalt,
Hogy megértsem és szeressem
Testvérem, az árva magyart.

Ajkán, ha cseng anyám nyelve,
Öröm hangon válaszoljak,
Ha bűnének sujtja átka,
Segítséggül mellé álljak.

Sötét éjjel, fényes nappal
Szolgáljam fajom érdekét;
Hirdessem kis Erdélyország
Halhatatlan dicsőségét.

A tavaszi napsugárban
Nyíló élet, virág pompa
Szárnyra kelti a föld népét
Imádságra a templomba.

Negyvennyolcig, Kis Budaknak
Hegyormán diszlett temploma,
Csillagának ragyogását,
Tíz falu népe csodálta.

Drága völgykatlan hegyéről
Uralkodott a vidéken,
S érc harangja hitet keltett
Magyar őseink szívében.

Viharban is szólott hangja,
Hogy a termést kegyben tartsa,
És a magyart, ellenség közt,
Összetartásra buzdítsa.

Kettős viharnek tüzeiben
Sokszor égett, gyengült, pusztult;
Negyvennyolcban, templomával —
Oláh dühtől tüzlángba fult.

Hóra-Kloska gyilkosai
Kutat tömtek a magyarral;
Házuk s templomuk feldúlták
Vérfagyasztó barbársággal.

A színmagyar lakosságból
Tíz család magva maradt meg;
Iskolába is könnyen tért —
Templomozni a kis tömeg.

Virágdiszes vasárnapon
Fel is harsant a szent ének;
Az iskola — és — templomban
A magyarok Istenének.

Ős magyar pap, oláh fia
Vitte a hangot reszkéve;
Mindenható leborulva ...
Zugott a kis terem bele.

Szent beszédet magvetőről,
A pap magvető tartotta,
Az Ur Jézus példázatát
Építőleg magyarázva.

Imádságra ott termett a
Vándor magyar poros arccal,
Hogy a lelkét megfűrössze,
S edzze küzdeni a harccal.

Az Igének minden szava
Kövér barázdákat szántott,
S az elhintett Irás magva,
Könnyharmattól megfogamzott.

Mi is sirtunk örömlükben.
Sirtunk a bánat kódében,
Mert rossz szelek törtek reményt
A megvetőnek szívében.

Sorsát, az üldözött vándor
Küzdelmében látta, s tudta,
Hogy pusztulás veszedelmét
Kitermi az oláh akna.

Nyugtalanul hajtogatta,
Hogy nem bizhat az oláhban,
S ősi földről távozni kell,
Magyar sorsnak bánatában.

*

Ki nem lakott Erdély földjén
Oláh-, szász-, és zsidók között,
Nem tudhatja, hogy a magyar
Volt a megvetett s üldözött.

Főispánok, alispánok,
Birák, jegyzők, országnagyok
Kevély hivatalos ésszel
Osztoptak igazságot.

Hivatalban, szolgál-lelket
Követeltek pap-rektortól,
S kákán csomót keresgéltek
Csalafinta panaszokból.

A helyzetet nem ismerték,
Vagy nem is akarták tudni,
S szabad volt oláh bérencnek
Betanultan hazudozni.

Rendén volt, minden ünneppal
A kapuban üldögelni,
S Oláhország tanítását
Szabadulásnak imádni.

Renden volt! A magyaroknak
Behajtani a marháját,
Pusztítani a termését,
Gyűlölni a tanítóját.

Renden volt, és mindennapos
Az ócsárlás, gunyolódás;
Mebénító, lelket-ölő
Magyar ellenes izgatás.

Renden volt, hogy hazájában
Puskát hordjon a tanító,
Hogy életét ki ne oltsa
Magyar irtó, oláh rabló.

Szomoru ez a kép nagyon,
De azért vetem papírra,
Hogy tudja ki elolvassa,
Erdély vesztét mi okozta.

Nem külső had, vad ellenség
Verte Erdélyt rab bilincse,
Hanem Hapsburg bérencéi
Szolgáltatták hóhér kézre.

Magyarfalok éhes hada,
Talált módot izgatásra,
És a nemzet napszámósát
Küüzték Amerikába.

*

Tavaszi szél poros utján
Vágott utnak a magvető;
Az aratást nem érte meg . . .
Ellenségnek telt a mérő.

Züllés nyomán nőtt a dudva,
Ellepte a magyar határt,
Hej pedig a magyar régen
Kivert törököt és tatárt.

Jössz-e hajnal a magyarra,
A magvető ősi népre?
Vagy csak a kevely nagyurak
Leskelődnek szép Erdélyre?

A Kegyelmes koma asszony;
Bánffy Dezső bus özvegye,
Gyolcsot tőlünk hiába kért,
Ha pusztulásunk elnézte.

Rövid a lét; sors változik,
Korona is hull a porba.
Vigyázz s gondolj derült égben
Üldözött magyar borura.

Amerika gazdagsága
Kufároknek arany álom,
De magvető erdélyinek
Csupa bánat, csupa járom.

Jössz-e tavasz madár dallal,
Reményt adni a magyarnek?
Kenyeredből adsz-e neki
Egy falatot orvosságnak?

Igazságnak Szent Istene.
Jövel segits csonka karnak,
Hogy legyen Erdélynek földje
Vig hona a bus magyarnek.

St. Louis, Mo.
1940 jan. 21.

TAVASZ RÓZSÁI KÖZT

Jön a tavasz, a nyár. Hoz meleget és hőt,
Istentől megáldott mosolygós szép időt.
Nap foga megeszi a havat, a jeget;
Tüze megemészti a fagyos hideget.

Természet ölében enyhül a levegő,
Szabadsága jogán kizöldül fa, mező;
Zendül a madár dal, báli diszt ölt az ág,
Balzsamos illattal áldozik a virág.

Könnyü szárnyu lepke, zsongó méh serege
Elönti a mezőt, édes mézre lesve.
Eke forgolódik a kopár föld hátán,
Vetőmag jár táncot a kövér barázdán.

Indul gulya-ménes kikelet szavára,
Szökdécselő kedvvel a büvös határra,
Szelid tavasz ölen minden nyílik, éled;
Varázs ütés nyomán tör elő vig élet.

A tavasz kiosztja, mit Istentől kapott,
És nyár melegére serkenti a napot;
Hogy amit bőséggel terített a földre,
Nyárinap tüzeiben készüljön érésre.

Jusson a kamrába, ember asztalára,
S minden élő lénynek táplálkozására.
Rend ez! Isten rendje! Világ Egyetemben;
Bölcsen végezte így a Hatalmas Isten.

Jéghideggé fagyott emberi szivekre,
Süt-e elég forrón tavasz-nyár melege?
Vajjon tesz-e csodát kikelet varázsa:
Köszivü talajban virít-e szép rózsza?

Liliom nyílással lesz-e husvét napja?
Pezsgő élet szóra, vig feltámadása?
Fák lombátorában, virágok diszében,
Hisz-e örök létet Isten Igéjében?

Tavaszi szántáskor, hasit-e barázdát,
Hogy elültethesse az Igének magvát?
Ringó buzaföldön, gazdag gyümölcs kertben,
Kél-e hálaszózat örömtelt szívében?

Vajjon hajt-e fejet Isten tiszteletre?
Vagy kevélyen bámul földi kincseire;
Öntelt büszkeséggel tart jogot mindenhez,
Nem bocsát meleget hitetlen szívéhez.

Tavasz rózsái közt lépdél mint a páva,
Mintha az ujjait csak pergettyü volna;
Kordulna, fordulna, táncolva szokásból,
Nem pedig az Isten kormányzó szavától.

Pedig a világnak, változásaiban,
Rendet tartó törvény áll szolgálatában.
Eg, föld, nap, hold, csillag; erő, anyag, elem
Kimért utját járja a végtelenségben.

Mindennek törvényét Isten maga írta,
Biblia tanában lelkünknek kiadta:
Hogy hit virágait növelje ékesen,
Ige igazában gyümölcsöt érleljen.

Természet törvénye létünk igazgatja,
Az Isten Igéje lelkünk szabályozza.
Nem pusztá véletlen, hogy jön tavasz és nyár;
Halálíg hivekre az örök élet vár.

Imádom az Istent természet ölében:
Lombsátor árnyában, virágok diszében;
Imádom a világ örök életében,
Rövid földi élet boldog reményében.

Áldom reggel, este; gondolat-, szó-, tettben,
Jézusi szent élet tiszta örömeiben.
Szántok, vetek böven; termelek serényen,
Hogy gyümölcs szedéskor, kosaram telt legyen.

New Brunswick, N. J.
1940 június 1.

RÖGÖS UTON

Report:
Fötü. Ravasz László
református püspöknek
Budapest.

Kedves lelkész társam, főpapom, püspököm!
Ötven-hatvan év közt fehérlik üstököm.
Az élet, barázdát hasított arcomra;
A kö, sulyát nyomja roskadó vállamra.

Negyven éve járom Amerika utját,
És szántom Egyházunk kökemény ugarát;
Hirdetem az IGÉT! Istent, Jézust, hitet:
Égi igazságban testvér szeretetet.

A feltört ugarba Ige magot hintek,
Bánatos arcokra jókedvet deritek;
Futásom egyre tart! Ir, dolgozik kezem,
Agyam tűzben lángol, gond gyöttri a lelkem.

Az örségen állok! Folyvást harangozok,
Birkózom a gonddal, hangosan szónoklok;
Papi szolgálatban küzdök erőm felett,
De félek a teher maga alá temet.

Törik hajlott erőm, fogy a bizodalمام
Csalódások mélyén. Terméketlen aljban.
Idegen levegőn nem kél magyar buza,
Habár dusan szórjuk a napos oldalra.

Rengő orgona hang; csengő harang szava
Nem von magyar szívet sorsa templomába,
Törpén okoskodik, idegen közt bujdos,
Jóléte nyomában a hitére tapos.

Álnok is van köztünk; alkuvó szívében!
Lelkét nem fűréshti ősei hitében:
Kevély fotemplomban cifrább szokást talált,
Magyar becsülete tömjénző füstté vált.

Fehér kenyérre les, aranyos kehelyre!
Lenézéssel tekint papja keresztjére;
Fényes autó hátán koldul lelki üdvöt,
Lábnyma — csonkult test — vérével fest rögöt.

Szegény bolygó vagyok, hajléktalan árva,
De lelkemben csillog a Krisztus-gyémántja:
Becsülettel vallom hitet őseimnek,
Testvéreért könyörgő örálló lelkésznek.

Remeg kezem, lelkem; nincs ki harangozzon,
Nem ad erős hangot berekedt halk hangom.
Éhezem, szomjazom! A Jób sorsa elért . . .
A nap biborával szinezd a magyar vért!

St. Louis, Mo.
1940, február 4.

KÉT JÓ ÖREG SZÉKELY

Két jó öreg székely ballag a hegyek közt,
Nézik a virágot, lesik a szelid özt.
Lassacskán röjják már a régi utakat,
És csak ugy elvétve ejtenek szavakat.
Illik öszfejúkhöz a komor arcvonás;
Oláh levegőben a bus lelkinomás.

Két jó öreg székely vidám kacagása,
Nem verődik a hegy erdős oldalába,
Nem ijeszt meg madárt a lombok sátrában,
Nem derít mosolyt sem vidám társaságban.
A kacagás nyomán néma könnyü perreg,
Az öreg gárdában ritkul már a sereg.

Két jó öreg székely a csiki hegyeken,
Töpprengve ballagnak a temető széléen.
Az égen felhő van, a lelkükben vihar;
Vajjon feltámad-e itt a székely-magyar?
Ketten érik-e meg, vagy tán csak az egyik:
Székely temetőnek tavaszi virágit?

SZÉKELY VÁGY

Csak egy vágya van a székely-magyaroknak:
Bérces táján lakni Erdélyországnak.
Hegyén, völgyén tölteni az életét,
Szabadságban fogyasztani kenyérét.

Szabadságát ösítő örökölte,
Imádságos lelkében megőrizte,
S ha ellenség fenyegette határát,
Hősi nevének szenvedt soha csorbát.

Hogy országa rabszolgaságra jutott,
S dicsősége a föld porába omlott,
Nem a vitéz székely hősiség oka,
Hanem áruló hatalmak gazsága.

A székely vágy sir, kesereg; de remél!
Hogy rab földjén szabadsága újra kél,
Feltámad megfeszített igazsága,
S sirba dől az oláhoknak gazsága.

Vágy a székely! Vágy szabadon dalolni!
Szabadságban rózsák között vigadni;
Az elnémult harangoknak szavára,
Ujéletre támadni nemsokára.

NÉPDAŁOK

DAL A TURUL MADÁRRÓL

Turul madár sebes szárnyon
Által repült az országon.
Meggillantott minden árnyat,
Fülébe sir minden bánat.
Pozsony felett sóhajtasok,
Kézsmárk felett könnyhullások,
Erdélyország közepében
Síró-rivó busulások.
Turul madár szállj,
Sehol meg ne állj!
Vidd el a mi üzenetünk:
Lész még magyar nyár,
Lész még kikelet
Kolozsvár felett!
Elpusztul a határunkról
A holló sereg.

SZEGÉNY SZÉKELY NÉP

Erdélyországban oláh csorda jár,
Ellenség kezén kincses Kolozsvár.
Sorsunk fájdalom, könnyes néma gyász,
Erdélyországban rablóhad tanyáz.
Szegény székely nép!
Akárhova lép,
Akármerre jár,
Az itala: könny,
A kenyere: sár.

Erdélyországban van az én hazám,
Ott temettem el az édes anyám.
Magyar dalt dalol ott minden madár,
Ahol most oláh-rabló csorda jár.
Kar: Szegény székely nép...

Gond a vánkosságunk, kő a nyoszolyánk,
Bánatot takar az éjszaka ránk.
Idegen nekünk akárhól lakunk,
Erdélyországé minden sóhajunk.
Kar: Szegény székely nép...

CSIKORSZÁGI FENYVESEK BEN

Csikországi fennyvesekben
Elhervadtak mind a gyöngyvirágok.
Csikországi kis faluban
Elvitték a gyöngyvirágot
Ellopták a székely nótát
A csiki hegyekből,
És azóta bánatosan hallgatnak
A gyöngyvirágos erdők.

De még egyszer visszahozzuk
A sok csiki fehér gyöngyvirágot,
Amikor majd egyszer újra
Székely nótát dalolnak a lányok.
Magyar bakák kitűzik a
Harmatozó fehér gyöngyvirágot,
S akkor újra megtanulnak
Kacagni a csiki székely lányok.

MAGYAR KESERGŐ

Beborult az ég is gyászos idők járnak,
Sok az ellensége a mi szép hazánknak.
Kelettől nyugatig, északról le délig
Minden magyar ember szive-lelke vérzik.
Hej románok, szerbek, csehek és osztrákok
Fogatok fehérét jól kimutattátok.
Örültök a mostnak s nem félték a majdtól,
Ugye nincs mit félni többé a magyartól?

Nem halt meg a magyar, még csak nem is alszik,
Minden magyar házból tervezgetés hallszik.
Csak várjuk a napot, csak lessük az órát,
Mikor rughatjuk ki földünk bitorlóját.
Magyar a székellyel, székely a magyarral,
Ha lesz, majd puskával, ha nem lesz hát karral,
A szemébe vágjuk minden gaz cudarnak,
Hogy örökre békét hagyjon a magyarnak.

Jegyzet: A fenti népdalok ismeretlen
íróit, testvéri szívvvel köszöntöm.

ekönyvtar.sk-szeged.hu

O. K. PRINTING SERVICE
• TEL. 3160 • NEW BRUNSWICK, N. J.